

Jonge Gauwe Klauwier, Bargerveen, juli 2004.
Foto: Harvey van Diek

Orpheusspotvogel, Schone Grub Savelsbos, juli 2004.
Foto: Ran Schols

Goed jaar voor veel zeldzame broedvogels

Het Twentse land vormde het decor van het najaarsoverleg van de districts-coördinatoren van het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB - Onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring). Daarbij werd het Haaksbergerveen met een excursie vereerd, en dat leverde twee fraaie Klapeksters en een Baardman op. Tijdens de vergadering werden de nieuwtjes van het afgelopen broedseizoen uitgewisseld, en bleek al snel dat verrassend veel soorten een goed jaar kenden. Het overzicht hieronder is deels gebaseerd op voorlopige gegevens. In het jaarverslag broedvogels zal te zijner tijd gedetailleerder verslag worden gedaan.

Roerdomp en Woudaap

Hoewel het plaatje nog niet geheel compleet is, lijkt het recente populatieherstel van de Roerdomp te zijn gestokt. De eerste geluiden wijzen op een stabilisatie (De Wieden), geringe achteruitgang (De Weerribben) of kleine groei (Groote Peel, Strabrechtse Heide). In het Gelderse Rivierengebied is de tot in de jaren negentig florerende en belangrijke populatie in de Rijnstrangen verdwenen. Op dit moment wordt actie gevoerd om het lokale waterschap te bewegen het waterpeilbeheer zodanig te veranderen dat het gebied opnieuw geschikt wordt voor Roerdompen. Het Woudaapje was gelukkig wél nog present in de Rijnstrangen. Andere locaties met Woudaapje(s) waren het Veluwe-meer, de Rotte Meren (ZH), Nieuwkoopse en Tienhovense Plassen, het Beuven (Strabrechtse Heide) en Zeeuws-Vlaanderen.

Exotische ganzen

Gewenst of niet, vele ganzen uit de groep van exoten voelen zich thuis in het hedendaagse Nederlandse landschap. In het Zuid-Hollandse deel van het Deltagebied zitten niet minder dan 2000 paar Brandgansen. Afgelopen broedseizoen is hier gestart met een kleurringonderzoek om de populatie beter te kunnen volgen. Langs de Lek bij de Stuw van Hagestein zijn 25 paren met jongen gezien terwijl een zwemtocht naar een eilandje in de zandplas het Leuken bij Bergen (Lb) 73 bezette nesten opleverde; dit illustreert dat de Brandgans ook het binnenland veroverd. De Canadese Gans is door zijn talrijkheid in menig district niet meer integraal te tellen. Minder hard gaat het met de Kolgans, die vaak (nog?) solitair broedt. Duidelijke toenames zijn gemeld uit westelijk Noord-Brabant en het Rivierengebied.

Ijsvogel en Gauwe Klauwier

De stand van de Ijsvogel blijft goed, met dank aan opnieuw een zachte winter. In de traditionele broedgebieden is de populatie stabiel (bijv. wederom 50 paren in Twente), maar in Laag-Nederland neemt het aantal broedparen verrassend toe. In Zuid-Holland

komt de schatting uit op 35-40 paren, in Noord-Holland (excl. Het Gooi) op 10-15 en uit Groningen zijn zeker 6 broedparen bekend geworden, ongekende aantallen voor deze regio's. Ook weer wat beter nieuws van de Grauwe Klauwier, want de afname in het kerngebied Bargerveen zette niet verder door. De rest van Drenthe was met 40-50 paren eveneens goed bezet. Uitgebreider onderzoek leverde op de Veluwe meer paren op maar uiteraard geen reële toename. Ook Limburg deelt niet in de Drentse voorspoed.

Oehoe en Middelste Bonte Specht

Beide soorten hebben het afgelopen broedseizoen belangrijke stappen gezet. Middelste Bonte Spechten kregen in Zuid-Limburg opnieuw speciale aandacht, waarbij minimaal 12 territoria werden vastgesteld. Hét nieuws was echter een succesvol broedgeval in Twente. Gezien nabije broedgevallen in Duitsland en een eervol verleden (bijna jaarlijkse broedgevallen eind jaren vijftig/begin jaren zestig) was dit niet geheel onverwacht. Waarnemingen op een tweede locatie voldoen net niet aan de criteria om te kunnen spreken van een mogelijk broedpaar, maar suggereren wel dat de soort vaste voet op Twentse bodem heeft gekregen. In Twente wordt trouwens met smart gewacht op de eveneens nabij broedende Taigaboomkruiper.

Tot waar gaat de opmars van de Oehoe de komende jaren? Die vraag is reëel nu in één jaar het aantal broedparen is verdubbeld. Het laatste nieuws is, dat er een tweede succesvol broedpaar in de Achterhoek is gelokaliseerd, en dat er in Zuid-Limburg op niet minder dan vijf locaties broedparen aanwezig waren. Daarnaast worden Oehoes ook steeds vaker elders gemeld (Veluwe!), zodat vogelaars ook daar alert moeten zijn op broedgevallen. SOVON wil er nogmaals op wijzen dat het mogelijk is broedgevallen onder strikte geheimhouding te melden. Op die manier lopen zowel de kwetsbare broedparen als de noodzakelijke goede documentatie geen gevaar.